

Lampiran I
Touchpoints
Belanjawan 2023

“Seluruh kekuatan dan tenaga perlu diadun untuk bergerak sederap ke hadapan bagi menjayakan agenda Pembangunan MADANI. Para pemimpin juga khususnya tidak lagi boleh selesa meneruskan amalan-amalan salah peninggalan legasi silam. Satu anjakan besar harus ditekankan. Anjakan untuk beralih kepada melawan rasuah yang menafikan peluang rakyat menikmati kehidupan lebih bermakna, kepada tatakelola baik yang mencerminkan prinsip kita dalam berbelanja yang menjurus kepada pengupayaan dan mobiliti sosioekonomi buat segenap lapisan rakyat”

YAB DATO' SERI ANWAR IBRAHIM
PERDANA MENTERI DAN MENTERI KEWANGAN

TEKAD BELANJAWAN 2023

M	A	D	A	N	I
Mampan	Aman Makmur (Kesejahteraan)	Daya Cipta	Amanah (Keyakinan)	Nilai Hormat	Ihsan
Pertama Pemacuan ekonomi yang terangkum dan mampan		Kedua Reformasi institusi dan tatakelola bagi memulih keyakinan		Ketiga Keadilan sosial untuk menyederhana kesenjangan	

12
**IKHTIAR
UTAMA**

- Kemampan Fiskal
- Memenuhi Keperluan Ekonomi Rakyat
- Mendepani Musibah Bencana
- Meraih Pelaburan Berimpak Tinggi
- Pembaharuan Sektor Awam
- Memperkasa Kerjasama Awam-Swasta
- Mengutamakan Agenda Digital
- Memperkukuh Peranan Agensi dan Syarikat Kerajaan
- Menoktahkan Miskin Tegar
- Meminimum Beban Sara Hidup
- Menjamin Keharmonian dan Perpaduan
- Menyediakan Keperluan Asas Berkualiti

Pemacuan EKONOMI yang terangkum & mampan

Ikhtiar 1: Kemampanan Fiskal

1. Dasar Fiskal Mengembang
  - Pertumbuhan ekonomi Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) Malaysia diunjur sekitar 4.5%
  - Kutipan hasil dijangka sebanyak RM291.5 b
  - Peruntukan keseluruhan RM388.1 b
(Belanja Mengurus: RM289.1 b; Belanja Pembangunan: RM99 b
- termasuk RM2 b simpanan luar jangka)
2. Mengawal Paras Hutang
  - Defisit fiskal 2023 diunjur berkurang ke paras 5% kepada KDNK berbanding 5.6% pada tahun 2022
  - Defisit fiskal disasar 3.2% kepada KDNK menjelang 2025
3. Akta Tanggungjawab Fiskal (FRA)
  - Rang Undang-undang Tanggungjawab Fiskal akan dibentangkan di Parlimen pada tahun 2023
  - Bertujuan untuk mewujudkan kestabilan makroekonomi, belanjawan mampan, mengawal paras hutang dan pengurusan risiko fiskal
4. Meningkatkan Hasil Negara
  - Memperkenalkan Cukai Barangan Mewah
  - Kajian untuk memperkenalkan Cukai Keuntungan Modal bagi pelupusan saham tidak tersenarai oleh syarikat mulai tahun 2024
  - Memperkenalkan kadar cukai efektif minimum di peringkat global melalui Pillar 2 Pelan Tindakan BEPS 1 *Tax Challenges Arising from Digitalisation* dan melaksanakan *Qualified Domestic Minimum Top Up Tax (QDMTT)*
  - Pengenaan duti eksais ke atas cecair atau gel mengandungi nikotin yang digunakan dalam rokok elektronik dan vape
  - Mempertingkatkan ikhtiar mengekang ketirisan hasil dan subsidi angkara sindiket aktiviti penyeludupan seperti diesel, arak dan rokok

- Program pengakuan secara sukarela JKDM dan LHDN, pengampunan ke atas penalti 100% akan diberikan bagi pengakuan sukarela yang dibuat mulai 1 Jun 2023 hingga 31 Mei 2024

Ikhtiar 2: Memenuhi Keperluan Ekonomi Rakyat

1. Potongan Cukai
  - Kadar cukai PMKS ke atas pendapatan bercukai bagi RM150,000 pertama dikurangkan daripada 17% kepada 15%
2. Kemudahan Penjaja dan Peniaga Kecil
  - Pembinaan gerai dan kiosk MyKiosk@KPKT di seluruh negara **(RM50j)**
  - Menaik taraf, penambahan bilangan dan kemudahan premis perniagaan di bawah MARA **(kos projek RM5 j)**
  - Program Transformasi Premis Usahawan Luar Bandar (TRENT) di bawah MARA **(kos projek RM32.8 j)**
  - Menyediakan ruang niaga yang strategik kepada usahawan PKS dan penjaja kecil di bawah program *Malaysia Entrepreneur Hub* oleh *Urban Development Authority (UDA)* **(RM30 j)**
  - Menaik taraf medan selera, pasar dan pasar tamu di bawah seliaan PBT di seluruh Malaysia **(RM28.6 j)**
  - Premis perniagaan di bawah Dewan Bandaraya Kuala Lumpur (DBKL) **(RM30 j)**
  - Bantuan pemilikan pegangan hartanah Bumiputera di lokasi utama dan strategi penyewaan kepada usahawan Bumiputera oleh Perbadanan Usahawan Nasional Berhad (PUNB) **(RM50 j)**
3. Lanjutan pengecualian duti setem ke atas perjanjian penstrukturan atau penjadualan semula pinjaman/pembiayaan yang disempurnakan mulai 1 Januari 2023 sehingga 31 Disember 2024
4. Kemudahan Pinjaman dan Jaminan Pembiayaan
  - Dana Pembiayaan PMKS merangkumi pinjaman langsung, pembiayaan alternatif dan jaminan pembiayaan **(RM40 b)**

Skim Kredit Mikro

Agensi	Program/ Skim	Saiz Dana (RM juta)	Terma Pembiayaan
BSN	Skim Mikro Kasih	600	• Kadar pinjaman: 0% bagi 6 bulan pertama, 4% selanjutnya • Saiz: Sehingga RM50,000 • Tempoh: Sehingga 5.5 tahun • Moratorium: 6 bulan
	Skim Mikro Kasih Penjaja	350	• Kadar pinjaman: 0% bagi 6 bulan pertama, 4% selanjutnya • Saiz: Sehingga RM20,000 • Tempoh: Sehingga 5.5 tahun • Moratorium: 6 bulan
	Skim Mikro Kredit Lain	200	• Kadar pinjaman: 4% • Saiz: Sehingga RM150,000 • Tempoh: Sehingga 5 tahun
TEKUN	Pelbagai skim mikro kredit	330	• Kadar pinjaman: 3-4% • Saiz: Sehingga RM100,000 • Tempoh: Sehingga 10 tahun
BNM	Kemudahan Perusahaan Mikro (MEF)	200	• Kadar pinjaman: Ditentukan oleh institusi kewangan • Saiz: Perusahaan Mikro (termasuk pekerja sambilan (<i>gig workers</i>) yang menggunakan platform digital dan pekerja yang bekerja sendiri): Sehingga RM50,000 • Tempoh: Sehingga 5 tahun
	i-TEKAD	4	• Modal permulaan: Dana padanan • Pembiayaan mikro di bawah MEF • Kadar, saiz dan tempoh pinjaman: Ditentukan oleh institusi kewangan

Dana Bank Negara Malaysia untuk PMKS

Jumlah dana tersedia: RM9.7 b* daripada RM32.4 b

- Ini termasuk tambahan dana sebanyak RM300 untuk HTG, RM500 j untuk AF dan RM500 j untuk ADF di bawah Belanjawan 2023

Agensi	Program/ Skim	Saiz Dana Tersedia (RM juta)	Terma Pembiayaan
BNM	Kemudahan Bantuan dan Pemulihan Bersasar (TRRF)	500	• Kadar pinjaman: Sehingga 3.5% setahun (termasuk fi jaminan) • Saiz: sehingga RM500,000 untuk PKS dan Sehingga RM75,000 untuk mikro • Tempoh: Sehingga 7 tahun (termasuk tempoh moratorium) • Moratorium: Sekurang-kurangnya 6 bulan
	Kemudahan Peralihan Karbon Rendah (LCTF)	1,000	• Kadar pinjaman: Sehingga 5% setahun (termasuk fi jaminan) • Saiz: Sehingga RM10 j • Tempoh: Sehingga 10 tahun
	Kemudahan Permodalan Semula Perniagaan (BRF)	1,000	• Kadar pinjaman: Sehingga 3.5% setahun (tidak termasuk fi jaminan); sehingga 5% setahun (termasuk fi jaminan); tiada had kadar keuntungan untuk pelaburan ekuiti • Saiz: Sehingga RM5 j • Tempoh: Sehingga 10 tahun
	Kemudahan Pertanian Pemakanan (AF)	1,000	• Kadar pinjaman: Sehingga 3.75% setahun (termasuk fi jaminan) • Saiz: Sehingga RM5 j • Tempoh: Sehingga 8 tahun
	Kemudahan Automasi dan Digital PKS (ADF)	1,000	• Kadar pinjaman: Sehingga 4% setahun (termasuk fi jaminan) • Saiz: Sehingga RM3 j • Tempoh: Sehingga 10 tahun

Agensi	Program/ Skim	Saiz Dana Tersedia (RM juta)	Terma Pembiayaan
BNM	Pembiayaan Pelancongan PENJANA (PTF)	500	• Kadar pinjaman: Sehingga 3.5% setahun (termasuk fi jaminan) • Saiz: Sehingga RM500,000 untuk PKS dan sehingga RM75,000 untuk mikro • Tempoh: Sehingga 7 tahun (termasuk tempoh moratorium)
	Kemudahan untuk Semua Sektor Ekonomi (AES)	3,200	• Kadar pinjaman: Sehingga 7% setahun (termasuk fi jaminan) • Saiz: Sehingga RM5 j • Tempoh: Sehingga 5 tahun
	Kemudahan Teknologi Tinggi dan Hijau (HTG)	1,000	• Kadar pinjaman: Sehingga 3.5% setahun (tidak termasuk fi jaminan); sehingga 5% setahun (termasuk fi jaminan) • Saiz: Sehingga RM10 j • Tempoh: Sehingga 10 tahun
	Kemudahan Bantuan Bencana (DRF)	300	• Kadar pinjaman: Sehingga 3.5% setahun (termasuk fi jaminan) • Saiz: Sehingga RM700,000 untuk PKS dan sehingga RM150,000 untuk mikro • Tempoh: Sehingga 7 tahun (termasuk tempoh moratorium)

Nota: *Baki RM200 j diperuntukkan kepada Pembiayaan Usahawan Mikro

Pinjaman Mudah PKS

Agensi	Program/ Skim	Saiz Dana (RM juta)	Terma Pembiayaan
TERAJU	Pelbagai program pembiayaan	135	• Tidak berkaitan
PUNB	Pelbagai program pembiayaan	200	• Kadar pinjaman: 0% bagi 6 bulan pertama, 5.0% - 8.0% selanjutnya • Saiz: Sehingga RM10 j • Tempoh: Sehingga 7 tahun • Moratorium: 6 bulan
MARA	Pelbagai program pembiayaan	80	• Kadar pinjaman: 0% ke 6% • Saiz: Sehingga RM1 j • Tempoh: Sehingga 10 tahun
AgroBank	Dana Pembiayaan Agromakanan	550	• Kadar pinjaman: 0% bagi 6 bulan pertama, 3.0% selanjutnya • Saiz: Sehingga RM5 j • Tempoh: Sehingga 10 tahun • Moratorium: 6 bulan
	Program Modenisasi Rantaian Nilai Agromakanan	60	• Kadar pinjaman: 3.5% • Saiz: Sehingga RM1 j • Tempoh: Sehingga 10 tahun • Moratorium: Sehingga 12 bulan mengikut kelayakan
Bank Rakyat	<i>BR Plus: i-Biz Lady</i>	100	• Kadar pinjaman: BFR + 0% (Tidak termasuk fi jaminan) • Saiz: Sehingga RM1 j • Tempoh: Sehingga 7 tahun

Agensi	Program/ Skim	Saiz Dana (RM juta)	Terma Pembiayaan
MIDF	Pelbagai Program Pembiayaan	51.5	- Kadar pinjaman: 2-5% - Saiz: Sehingga RM10 j - Tempoh: Sehingga 20 tahun
EXIM Bank	Skim Insentif Pemampanan Pengeksport (SIP2)	1,000	- Kadar pinjaman: COF - Subsidi 1.5% - Saiz: Sehingga RM10 j - Tempoh: Sehingga 7 tahun
SME Bank	Skim Pembiayaan Perusahaan Sosial	20	- Kadar pinjaman: 4% - Saiz: Sehingga RM500,000 - Tempoh: Sehingga 7 tahun
	Dana Pemandangan Ekosistem IBS (IBS 2.0)	165	- Kadar pinjaman: berdasarkan risiko - Saiz: Sehingga RM10 j - Tempoh: Sehingga 15 tahun
	Dana Pemberdayaan Usahawan Muda (YEF 2.0)	90	- Kadar pinjaman: 5% bagi 7 tahun pertama, selanjutnya 6.5% - Saiz: Sehingga RM1 j - Tempoh: Sehingga 10 tahun
	SME <i>Recapitalisation Fund</i>	600	- Kadar dividen 6% - Saiz: Sehingga RM5 j - Tempoh: Sehingga 5 tahun
	Jaguh Serantau	165	- Kadar pinjaman: berdasarkan risiko - Saiz: Sehingga RM20 j - Tempoh: Sehingga 20 tahun

Agensi	Program/ Skim	Saiz Dana (RM juta)	Terma Pembiayaan
SME Bank	Dana Kemampanan PMKS Bumiputera	160	- Kadar pinjaman: 5% - Saiz: Sehingga RM750,000 - Tempoh: Sehingga 7 tahun - Moratorium: 6 bulan
	Dana Pemantapan Automasi (Geran Padanan PEMERKASA)	160	- Kadar pinjaman: 4-5% - Saiz: Sehingga RM3 j - Tempoh: Sehingga 10 tahun
	Skim Juara Lestari	1	- Saiz: Sehingga RM25,000 - Tempoh: 12 bulan
	Skim Insentif Kelestarian	10	Tidak berkaitan
Suruhanjaya Koperasi Malaysia	Tabung Modal Pusingan Koperasi	100	Akan dimuktamadkan

Skim Jaminan Pembiayaan Perniagaan

- Skim Jaminan Pembiayaan Teknologi Hijau (GTFS 4.0) **(RM3 b)**
- Jaminan Syarikat Jaminan Pembiayaan Perniagaan (SJPP) berjumlah **RM20 b** akan diperluaskan kepada pembiayaan oleh institusi kewangan bukan perbankan
  - Syarikat Pembiayaan Kredit **(RM1 b)**
  - Koperasi dan Lain-lain **(RM500 j)**

Jaminan SJPP	Semua Sektor	Sektor Tumpuan*
Jaminan Perlindungan	Sehingga 80%	Sehingga 90%
Had pembiayaan	Sehingga RM20 j	Sehingga RM30 j
Fi Jaminan	Sehingga 1% setahun	0.5%-0.75% setahun
Tempoh	Sehingga 10 tahun	Sehingga 10 tahun

Nota: *Merujuk kepada sektor pembuatan, pertanian, pelancongan dan teknologi tinggi

5. Program Usahawan

- Skim keusahawanan di bawah Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM) antaranya:
  - Skim 1 OKU 1 Perniagaan - Pendaftaran dan pembaharuan lesen SSM percuma kepada OKU, terhad kepada satu perniagaan sahaja
  - Skim Pendaftaran Perniagaan Prihatin (SPPP) - Pendaftaran perniagaan percuma kepada usahawan B40 dan pelajar IPT sepenuh masa
  - Pendaftaran percuma bagi SSM Biz Trust dilanjutkan sehingga 31 Disember 2023
- Program latihan dan bimbingan keusahawanan Institut Keusahawanan Malaysia (INSKEN) **(RM10 j)**
- Business Exports Program kepada 50 usahawan PKS Bumiputera yang berpotensi **(RM4 j)**
- Program Pembangunan Perniagaan Melalui Koperasi 2.0 di bawah Suruhanjaya Koperasi Malaysia **(RM5 j)**
- Program Peningkatan Prestasi Keupayaan dan Daya Saing PKS **(RM5 j)**
- Profesional Training and Education for Growing Entrepreneur (PROTÉGÉ) **(RM5 j)**
- **Pelbagai program usahawan di bawah SME Corp (RM88.0 j)**
  - Tunas Usahawan Belia Bumiputera (TUBE) **(RM10 j)**
  - Program Pembangunan Perniagaan Usahawan Mikro **(RM5 j)**
  - Program peningkatan industri strategik dan syarikat berprestasi tinggi (PRESTIGE) **(RM3 j)**
  - Projek pengesanan dan penambahbaikan SME Competitiveness Rating for Enhancement (RM1 j)
  - Inclusive SME Ecosystem (I-SEE) (RM1 j)
  - Skim Peningkatan Kapasiti dan Keupayaan PMKS (RM25 j)
  - Program Galakan Eksport Bumiputera (GEB) (RM10 j)
  - Bumiputera Enterprise Enhancement Program 2.0 (RM30 j)
  - Program pengukuhan eksport PKS, SMEs Go Global (RM3 j)
- **Pelbagai program usahawan francais (RM21.5 j)**
  - Program Pembangunan Kapasiti Vendor 2.0 **(RM5 j)**
  - Geran Penyelidikan dan Pengkomersialan Vendor 2.0 **(RM10 j)**
  - Program pembangunan kapasiti usahawan industri halal **(RM1.5 j)**
  - Program pembangunan kapasiti produk halal **(RM1.5 j)**
  - Program inovasi dan teknologi halal **(RM2.5 j)**
  - Program Pengantarabangsaan Usahawan Halal **(RM1 j)**

- Pembangunan industri halal dan Program *Malaysia Services and Halal Go Global* **(RM10 j)**
- Projek Pembangunan Pusat Hab Halal Tanjung Manis di Koridor Tenaga Diperbaharui Sarawak (SCORE) **(RM59 j)**

Ikhtiar 3: Mendepani Musibah Bencana

1. Persiapan Menghadapi Bencana

- Perolehan khemah operasi dan bencana PDRM dan perolehan peralatan pasca banjir **(RM11 j)**
- Perolehan peralatan dan aset di bawah Kementerian Pertahanan (KEMENTAH) **(RM10 j)**
- Perolehan peralatan dan aset bencana di bawah Bomba **(RM34.5 j)**
- Tabung Bencana Negara **(RM100 j)**
- Memperkukuhkan fungsi Agensi Pengurusan Bencana Negara (NADMA) **(RM50 j)**
- Rancangan Kawalan dan Isyarat Bahaya Banjir **(RM93.2 j)**
- Pengurusan Bencana berkaitan Geologi **(RM24.1 j)**
- Geran Pertubuhan Prihatin Komuniti (GPPK) dalam memperkasa peranan persatuan penduduk dalam menghadapi bencana **(RM20 j)**

2. Tebatan banjir

- Daripada jumlah RM15 b peruntukan tebatan banjir yang diluluskan, dijangka mampu jimat RM2 b setelah dibatalkan kelulusan rundingan terus
- Enam projek tebatan banjir akan ditender semula dengan segera selewatnya Jun 2023 antaranya melibatkan:
  - Rancangan Tebatan Banjir di Sungai Johor, Kota Tinggi, Johor
  - Pembinaan kolam takungan dwifungsi bagi tebatan banjir dan sumber bekalan air mentah di Sungai Rasau dan Sungai Klang, Selangor; dan
  - Pembangunan Lembangan Sungai Bersepadu Sungai Golok Fasa 3, Kelantan
- Menaik taraf infrastruktur dan saluran bandar **(RM117.7 j)**
- Selenggara kolam takungan banjir di bawah PBT **(RM100 j)**
- Penyelenggaraan perparitan dan longkang di bawah PBT melibatkan kontraktor G1-G4 **(RM30 j)**

3. Pemberian Elaun Khas RM100 sehari kepada petugas Misi Mencari dan Menyelamat di Turkiye dan Syria **(RM1 j)**

4. Amalan Hijau

- *Ecological Fiscal Transfer for Biodiversity Conservation* (EFT) dengan mengambil kira pewartaan kawasan perlindungan baharu, habitat harimau dan penanaman semula pokok di kawasan terosot **(RM150j)**
- Program perlindungan harimau, gajah dan spesies hidupan liar lain **(RM38 j)**
- Menambah bilangan renjer yang mengawal hutan kepada 1,500 orang di seluruh negara dengan keutamaan kepada Orang Asli, veteran tentera dan polis **(RM50 j)**
- Rancangan Pengurusan Sungai Saliran Mesra Alam **(RM68.8 j)**
- Memperbaiki, mengindah, membersihkan dan merawat sungai dan infrastruktur Manual Saliran Mesra Alam **(RM140.4 j)**
- Pengawalseliaan Alam Sekitar **(RM86.9 j)**
- Putrajaya *Green City* melalui inisiatif pengasingan sisa dan kitar semula pemangkin ekonomi kitaran **(RM30 j)**
- Pengurusan Teknologi Tepat dan Kelestarian Pertanian **(RM9.4 j)**
- Lokalisasi SDG: Pembangunan Komuniti Sifar Sisa dalam Kalangan Komuniti PPR Terpilih **(RM1.3 j)**
- Projek Teknologi Hijau **(RM3.2 j)**
- Program Ekopelancongan **(RM1.5 j)**
- Potongan cukai ke atas kos penerbitan SRI-linked Sukuk yang diluluskan atau dibenarkan atau diserahkan simpan dengan Suruhanjaya Sekuriti mulai tahun taksiran 2023 hingga tahun taksiran 2027

5. Kemudahan pembiayaan BNM

- Dana Pembiayaan Teknologi Tinggi dan Hijau **(RM1 b)**
- Dana Pembiayaan Peralihan Karbon Rendah **(RM1 b)**

6. Dana Impak Khazanah Nasional **(RM150 j)**

- Pembangunan projek mesra alam termasuk menyokong pasaran karbon dan restorasi hutan terosot

7. Skim Pembiayaan Teknologi Hijau (GTF5) **(RM3 b)**

- Nilai jaminan dinaikkan kepada RM3 b sehingga 2025
- Skop pembiayaan diperluas khususnya kepada sektor EV dengan had jaminan sehingga 60%
- Pembiayaan sektor sisa akan ditingkatkan tahap jaminannya kepada 80%

8. Skim Pembangunan Mampan – Bank Pembangunan Malaysia Berhad (BPMB) **(RM1 b)**

9. Mengkaji dan menambah baik pakej insentif Green Investment Tax Allowance (GITA) dan Green Income Tax Exemption (GITE)

10. Inisiatif oleh GENTARI
  - Pemasangan panel solar di kemudahan-kemudahan Kerajaan dan komersial menjelang tahun 2024
  - Penyediaan 500 unit kemudahan pengecasan EV di seluruh negara
11. Inisiatif oleh TNB
  - Pemasangan *rooftop solar* di bangunan Kerajaan di Putrajaya **(RM75j)**
  - Pemasangan kemudahan pengecasan EV di 70 lokasi tumpuan **(RM90j)**
12. Galakan cukai menyokong penggunaan EV
  - Pengecualian duti import ke atas komponen untuk EV pemasangan tempatan dilanjutkan sehingga 31 Disember 2027
  - Pengecualian duti eksais dan cukai jualan ke atas EV pemasangan tempatan CKD dilanjutkan sehingga 31 Disember 2027
  - Pengecualian duti import dan duti eksais ke atas EV CBU dilanjutkan sehingga 31 Disember 2025
  - Pengecualian cukai pendapatan 100% atas pendapatan berkanun pengilang peralatan pengecasan EV mulai tahun taksiran 2023 hingga tahun taksiran 2032 dan Elaun Cukai Pelaburan 100% untuk tempoh 5 tahun
  - Potongan cukai kepada syarikat yang menyewa EV dengan jumlah maksimum amaun sewaan yang layak dihadkan tidak melebihi RM300,000

Ikhtiar 4: Meraih Pelaburan Berimpak Tinggi

1. Memudah Cara Pelaburan
  - *Invest Malaysia Council* dan Jawatankuasa Nasional Mengenai Pelaburan (NCI) akan menerajui usaha mempercepat kelulusan projek pelaburan berpotensi tinggi
  - PEMUDAH diperkasa sebagai unit pemudah cara iklim pelaburan dan persekitaran perniagaan
  - Pewujudan Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030
    - Agensi promosi pelaburan dan insentif cukai akan distruktur semula berdasarkan kepada *outcome* - Pekerjaan bernilai tinggi, rantaian bekalan dengan firma tempatan, dan pewujudan kelompok industri baharu
    - Pemantauan pelaburan yang menerima insentif akan diperkasa untuk memastikan manfaat yang diharapkan terjamin
2. Pelaburan dalam Sektor Keutamaan
  - Lanjutan tempoh galakan cukai sedia ada dan kadar cukai 15% kepada C-Suite dalam syarikat yang membuat pelaburan strategik baharu

- Taraf Perintis dengan pengecualian cukai pendapatan dan Elaun Cukai Pelaburan kepada syarikat yang menjalankan aktiviti pembinaan dan pembaikan kapal
- Pengecualian cukai pendapatan dan Elaun Cukai Pelaburan dalam bidang aeroangkasa
- *Tun Razak Exchange* (TRX) sebagai hab kewangan antarabangsa Malaysia
- Pewujudan Zon Khas Kewangan di Iskandar Malaysia, Johor dengan pakej imbuhan yang berdaya saing
- Projek pembesaran dan peningkatan keupayaan Lapangan Terbang Antarabangsa Pulau Pinang dan Lapangan Terbang Subang
- Projek Pembangunan Pelabuhan Sanglang, Perlis dan membina struktur baharu hakisan pantai antara Kuala Sanglang, Perlis ke Kuala Jerlun, Kubang Pasu, Kedah
- Menyediakan pembiayaan strategik khusus oleh BPMB bagi menggalakkan agenda mampan dan automasi **(RM6 b)**
- Cadangan pembangunan pelabuhan utama di Pulau Carey di Klang oleh pihak swasta

Pembiayaan Strategik BPMB

Jenis	Program/Skim	Saiz Dana (RM juta)	Terma Pembiayaan
Pinjaman Bersubsidi*	Skim Infrastruktur Pelancongan	1,000	• Kadar pinjaman: Kerajaan: COF + Margin – Subsidi 1.5% - Komersial: BFR + Margin – Subsidi 1.5%, - Sukuk/Bon: Yuran Jaminan – Subsidi 1.5% • Saiz: Sehingga RM100 j • Tempoh: Sehingga 5-20 tahun
	Skim Maritim & Logistik	800	
	Skim Pembangunan Negara	1,000	
	Skim Pembangunan Mampan	1,000	
	Skim Transformasi Pendigitalan Industri	1,000	

Pinjaman/ pembiayaan ekuiti	Skim Pemulihan dan Sokongan melalui Ekuiti (RESET)	500	• Kadar pinjaman: 8-15% IRR • Saiz: RM5 j – RM20 j • Tempoh: Sehingga 3 tahun
	Skim Modal Kerja*	500	• Kadar pinjaman: 5% • Saiz: minimum RM5 j • Tempoh: Sehingga 3 tahun
	Platform Pembiayaan Sepadan	100	• Akan dimuktamadkan

Nota: *Lanjutan ke tahun 2025

3. Ekonomi dan Kewangan Islam

- Mulai 2024, aset simpanan syariah KWSP akan diasingkan sepenuhnya bagi memberi pulangan yang kompetitif kepada 1.25 juta ahli yang memiliki akaun syariah

4. Pembangunan di Tanah Wakaf Berdaftar

- Kerajaan telah terima komitmen daripada pihak swasta untuk mewujudkan Wakaf MADANI dengan asset bernilai lebih RM1 b termasuk tanah, masjid, kemudahan kesihatan dan pendidikan

Reformasi INSTITUSI & TATAKELOLA BAIK

Ikhtiar 5: Pembaharuan Sektor Awam

1. Ketelusan dalam Perolehan Kerajaan
  - Menurunkan kuasa melulus bagi perolehan Kerajaan kepada Pegawai Pengawal Kementerian dan Jabatan bagi meningkatkan keberkesanan urusan perolehan serta tahap akauntabiliti Pegawai Pengawal selaras dengan konsep '*Let Managers Manage*'
  - Menggubal Akta Perolehan Kerajaan
  - Meminda Akta Perlindungan Pemberi Maklumat untuk membanteras rasuah dan salah laku
2. Menyegerakan Projek Prasarana Rakyat
  - Sekolah dan Klinik Daif
    - Meningkatkan had sebut harga perolehan kerja daripada RM500,000 kepada RM1 j dan perolehan secara cabut undi daripada RM100,000 kepada RM200,000
    - Perolehan bekalan perlu dijalankan sepenuhnya oleh kontraktor utama melalui kontraktor panel yang ditetapkan
    - Pengecualian kepada Kementerian Pendidikan dan Kementerian Kesihatan daripada penggunaan model IBS dan keperluan mendapatkan perkhidmatan jabatan teknik
    - Menubuhkan pasukan khas mempercepatkan projek pembaikan sekolah/sekolah daif dan klinik daif (400 klinik dan 380 sekolah daif)
      - Pembaikan sekolah daif di Semenanjung, Sabah dan Sarawak **(RM920.4 j)**
      - Pembaikan klinik dan hospital daif **(RM340 j)**
  - Keselamatan Jalan Raya
    - Khidmat Jurutera Daerah untuk kerosakan jalan persekutuan dan pembaikan segera lain **(RM20 j)**
    - Melaksanakan penyelenggaraan kecil bagi jalan persekutuan oleh kontraktor G1 hingga G4 **(RM300 j)**

- Menyegerakan memasang lampu jalan di kawasan berkemalangan tinggi **(RM50 j)**
  - Kos operasi, penyelenggaraan lampu jalan kampung dan pemasangan baru lampu jalan luar bandar **(RM123 j)**
  - Projek jalan luar bandar dan jalan perhubungan desa **(RM1.5 b)**
  - Memperluaskan skop MARRIS untuk dibenarkan membaiki dan mengganti jambatan dan longkang
  - Meningkatkan peruntukan MARRIS untuk menyelenggara jalan negeri **(RM5.2b)**
  - Naik taraf dan penyelenggaraan jalan persekutuan *pavemen* dan bukan *pavemen* **(RM1 b)**
  - Memperbaiki, mengganti dan menaikkan taraf jalan dan jambatan **(RM1.7 b)**
  - Naik taraf jalan raya dan laluan **(RM1.56 j)**
  - Pembaikan cerun seluruh Malaysia **(RM317.5 j)**
3. Galakan Kementerian dan Agensi Berinovasi
- Naik taraf perkhidmatan *cloud computing* sektor awam menerusi MyGovCloud yang berfungsi secara hybrid
  - Menetapkan indeks prestasi utama (KPI) untuk semua Kementerian dan jabatan berteraskan kerangka MADANI
  - Geran penyelidikan dan perolehan peralatan di bawah program pembangunan dan pengukuhan penghasilan vaksin negara **(RM56 j)**
  - Penyelidikan pelbagai Kementerian **(RM366 j)**
  - Program inovasi merentas Kementerian **(RM68 j)**
  - *Malaysia Research & Education Network* (MYREN) **(RM35 j)**
4. Menangani Isu-isu Rakyat
- Pengukuhan peranan Pusat Respons Scam Kebangsaan (*National Scam Response Centre* - NSRC) dalam menangani jenayah penipuan dalam talian atau *scam* **(RM10 j)**
  - Penguatkuasaan dasar pelaksanaan konsep "*kill switch*" oleh BNM
  - Meminda Akta Insolvensi 1967 supaya kes muflis dapat dilepaskan secara automatik pada masa yang singkat
  - Sementara Akta dipinda, kes kecil dengan hutang kurang RM50,000 akan dilepaskan serta merta mulai 1 Mac 2023 **(RM2 j)**
  - Menggubal Akta Kredit Pengguna serta menubuhkan Lembaga Pemantauan Kredit Pengguna untuk mengawal syarikat seperti peminjam wang berlesen, pajak gadai dan penyedia kredit *Buy Now Pay Later*
  - Menaikkan had kelayakan mendapatkan bantuan guaman penuh oleh Jabatan Bantuan Guaman daripada RM30,000 kepada RM50,000
  - Memperluas fungsi Jabatan Bantuan Guaman untuk meliputi kes sivil dan Syariah

- Kajian untuk menggubal Akta khusus bagi menawarkan bantuan guaman percuma
  - Memperluas operasi Mahkamah Bergerak terutama di pedalaman Sabah dan Sarawak **(RM12 j)**
  - Pemantapan Mahkamah Jenayah Seksual Kanak-kanak **(RM3 j)**
5. Reformasi Institusi
- Program reformasi dan pemusatan agensi Kerajaan atau institusi yang dilihat mempunyai pertindihan kuasa dan fungsi yang hampir sama
    - Membebaskan sepenuhnya dan mengasingkan saraan melibatkan Badan Berkanun Persekutuan yang mandiri
    - Penstrukturan semula institusi yang memperkasa pegangan pelaburan Bumiputera dengan menggabungkan Yayasan Pelaburan Bumiputra, Yayasan Amanah Hartanah Bumiputra serta Yayasan Ekuiti Nasional
    - Menggabungkan semua agensi yang mengawal selia dan menyelaras ekosistem *startup* dan inovasi
  - Pasukan Petugas Khas Reformasi Agensi (STAR) dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha Negara telah ditubuhkan untuk menerajui sistem penyampaian awam agar perkhidmatan disampaikan adalah terbaik untuk rakyat tanpa batas sempadan Kementerian atau Agensi
    - Dana akan disediakan bagi pelaksanaan projek rintis
  - Unit Penyelarasan Lonjakan Prestasi atau *Performance Acceleration Coordination Unit* (PACU) bertanggungjawab bagi merancang, melaksanakan, memantau dan menilai program-program bitara MADANI oleh Kerajaan
  - Cadangan larangan kepada Badan Berkanun Persekutuan dan syarikat berkaitan Kerajaan untuk terlibat dalam aktiviti yang tidak selaras dengan matlamat asal penubuhan
  - Semakan semula pakej saraan Ketua Eksekutif dan pengurusan tertinggi badan berkanun dan syarikat berkaitan Kerajaan

Ikhtiar 6: Memperkasa Kerjasama Awam-Swasta

1. Kerjasama dengan Industri bagi Pelaksanaan TVET
  - Kini, 90% graduan TVET bergaji <RM2,000 sebulan. Pembaharuan perlu dilaksanakan agar 90% graduan TVET bergaji >RM2,000 sebulan
  - Pengambilalihan sebahagian atau sepenuhnya operasi institusi TVET termasuk Institut Kemahiran Belia Negara (IKBN), kolej komuniti dan Institut Latihan Perindustrian (ILP) oleh 50 syarikat terpilih
  - Sistem Latihan Dual Nasional (SLDN) yang memanfaatkan lebih 8,000 pelatih **(RM50 j)**
  - Program *Academy in Factory* **(RM5.3 j)**
    - Latihan sambil bekerja di kilang
    - Mensasarkan lebih 50 ribu pelatih setahun

2. Galakan Pekerjaan dengan Pendapatan Setimpal
  - Menggalakkan sektor Perladangan Sawit untuk mencontohi Sime Darby Plantation melalui penggajian pekerja tempatan dengan gaji sekurang-gajinya RM3,000 sebulan dan menambahbaik persekitaran pekerjaan melalui mekanisasi dan automasi termasuk penggunaan robotik dan kecerdasan buatan (*Artificial Intelligence*)
  - Menggalakkan automasi sektor perladangan melalui penggunaan robotik dan kecerdasan buatan (*artificial intelligence - AI*) yang berupaya menggaji pekerja tempatan yang berkemahiran
    - Menyediakan geran sepadan untuk melaksanakan projek rintis dengan syarikat sawit **(RM50 j)**
    - Mengenakan kadar levi yang lebih tinggi kepada syarikat dengan bilangan pekerja asing yang tinggi dimana hasil levi tambahan akan digunakan bagi menyokong majikan membiayai inisiatif automasi
  - Penawaran 35 ribu peluang kerjaya kepada belia, graduan TVET, kumpulan rentan dan veteran oleh GLC
  - Pelaksanaan latihan kemahiran di bawah HRD Corp **(RM1 b)**
    - Latihan bagi meningkatkan produktiviti dan peluang pendapatan
    - Memanfaatkan 800 ribu pekerja
  - Program Graduan Pasaran Modal **(RM30 j)**
    - Jalinan kerjasama antara Suruhanjaya Sekuriti (SC) dengan Dana Pembangunan Pasaran Modal
    - Meningkatkan kebolehpasaran 9 ribu graduan dalam pasaran modal
  - Penggubalan Dasar Pekerja Gig bertujuan untuk melindungi hak dan kebajikan pekerja gig
  - Menggalakkan sektor swasta menggaji dengan nilai yang lebih tinggi
    - Insentif PERKESO kepada majikan yang menggaji graduan khususnya TVET sebanyak RM600 sebulan selama 3 bulan sebagai tambahan kepada gaji yang ditawarkan **(RM45 j)**
    - Insentif PERKESO kepada majikan yang menggaji golongan mudah terjejas seperti OKU, bekas banduan, gelandangan dan penganggur tegar sebanyak RM600 sebulan selama 3 bulan **(RM100 j)**
  - Menggalakkan anak muda meningkatkan keupayaan dan skil **(RM60j)**
    - Program peningkatan kemahiran *microcredentials* kepada pekerja gig menerusi tanggungan bayaran latihan sehingga RM4,000 dan elaun RM300 untuk 3 bulan sebagai menggantikan pendapatan pekerja gig hadir program latihan **(RM40 j)**
    - Fi latihan sehingga RM2,500 kepada 30 ribu pekerja gig untuk mereka menjalani pembelajaran berbentuk *microcredentials*
  - Bantuan mobiliti kepada pencari kerja

- RM500 kepada pencari kerja yang mendapat pekerjaan di luar dari negeri bermastautin
  - RM1,000 kepada pencari kerja yang mendapat pekerjaan dan melibatkan penghijrahan jarak jauh dari Sabah atau Sarawak ke Semenanjung dan sebaliknya
3. Program untuk Merancakkan Sektor Pelancongan
- Peruntukan mempromosi pelancongan **(RM250 j)**
  - Geran Padanan sehingga RM115 j bagi kerjasama dengan industri Pelancongan dan Kebudayaan
  - Usaha sama Malaysia Airports Holdings Berhad dan syarikat penerbangan antarabangsa bagi menggalakkan penerbangan *charter* **(RM40 j)**
  - Potongan cukai khas kepada syarikat perhotelan terhad sehingga RM150,000 ke atas perbelanjaan produk kraftangan yang layak dibeli daripada pengusaha kraftangan tempatan mulai 1 Januari 2023 hingga 31 Disember 2025
  - Mengurangkan kesesakan jalan raya yang menjejaskan lokasi tumpuan pelancong antaranya:
    - Membina jalan baharu dari Habu ke Tanah Rata, Cameron Highlands (kos projek **RM480 j**)
    - Menaik taraf Jalan Tun Hamzah ke persimpangan Semabok Lebuh AMJ Daerah Melaka Tengah (**kos projek RM300 j**)
    - Membina jalan dan jambatan Sungai Sepang bagi menghubungkan Bukit Pelandok, Port Dickson dan Sungai Pelek, Sepang (**kos projek RM160 j**)
    - Menambah baik kemudahan jaringan lebuh raya ke Pengerang melalui pembinaan lorong memotong di Senai Desaru Expressway
    - Naik taraf Lebuh Raya Utara Selatan di Senai Utara-Sedenak, Johor Bahru daripada 4 kepada 6 lorong (**kos projek RM525 j**)

Ikhtiar 7: Mengutamakan Agenda Digital

1. Kemudahan Internet untuk Rakyat
  - Mempercepat pelaksanaan projek Jalinan Digital Negara (JENDELA)
  - Projek internet luar bandar (geran sepadan oleh TNB RM25 j) **(RM50j)**
  - *National Fibreisation & Connectivity Plan* (NFCCP) **(RM700 j)**
2. Pendigitalan Perniagaan
  - Program 1DUN 1PEDI melibatkan sekurang-kurangnya satu PEDI disetiap DUN sebelum akhirnya tahun 2023 dan peranan Pusat Ekonomi Digital (PEDI) diperkasa untuk membantu peniaga kecil dengan pengetahuan ICT dan e-dagang
  - Geran padanan sehingga RM5,000 di bawah Skim Geran Pendigitalan PKS dan Penjaja Kecil **(RM100 j)** – PKS (RM90 j); penjaja kecil (RM10 j)

- Kemudahan Automasi dan Digital PKS (ADF) oleh BNM **(RM1 b)**
3. e-Dagang **(RM53.5 j)**
    - eTRADE 2.0 **(RM1.5 j)**
    - Automasi dan Digitalisasi: Program pendigitalan perniagaan MARA **(RM5 j)**
    - Program penyediaan ekosistem e-Dagang **(RM15 j)**
    - Program penerimgunaan e-Dagang **(RM12 j)**
  4. Automasi dan Digitalisasi: *Digital Agriculture* - DE AgTech **(RM10 j)**
  5. Digitalisasi PMKS
    - e-Trans Phase II **(RM6 j)**
    - Pembiayaan Peluang Kedua **(RM20 j)**
    - Skim Transformasi Pendigitalan Industri **(RM1 b)**
    - Skim Pembiayaan Perniagaan Kelestarian dan Hijau (SGBF) **(RM16.5 j)**
    - Skim insentif penyelidikan bagi perusahaan (RISE) **(RM5 j)**
    - Insentif khusus MSC Malaysia (MCI) **(RM20 j)**
    - Program Transformasi Pendigitalan PMKS **(RM1.2 j)**
  6. Siber sekuriti
    - Pembangunan keupayaan penilaian dan pengujian keselamatan teknologi siber termaju (CENTREACT) **(RM15 j)**
    - Program galakan pemerkasaan keselamatan siber Malaysia kepada PKS **(RM8 j)**
    - Pensijilan keselamatan digital dan privasi **(RM8 j)**
    - Pengukuhan pemantauan, pengesanan dan pelaporan ancaman siber **(RM8j)**
    - Pelan pelaksanaan program penilaian keselamatan siber sektor awam PPKS **(RM0.5 j)**
    - Pengukuhan keupayaan sistem forensik siber **(RM15 j)**
    - Pembangunan Malaysia sebagai hab pusat data global **(RM15 j)**
    - Pembangunan Modul Etika Siber Nasional (ESN) Peringkat Sekolah dan Aplikasi *Cyber Ethics Readiness Index* (CERI) **(RM4 j)**
  7. Dana dan Geran
    - Dana Impak Khazanah Nasional dalam bidang digitalisasi dan teknologi tinggi, dengan tumpuan khusus kepada menyokong syarikat pemula dan modal insan tempatan **(RM250 j)**
    - DE Rantau **(RM10 j)**
    - Dana Teknologi Inovasi untuk Globalisasi (TIG) **(RM15 j)**
    - Dana Kandungan Digital untuk mempergiat pemasaran produk seni tempatan dan mendorong penghasilan lebih banyak karya kreatif **(RM102j)**
  8. Modal Insan
    - Memperkasa Modal Insan Industri Kreatif 2.0 **(RM3 j)**
    - Program Latihan *Digital Freelancer* dan *GIG Workers* **(RM3 j)**
    - Pembangunan Modal Insan bagi Ekonomi Digital **(RM15 j)**

Ikhtiar 8: Memperkukuh Peranan Agensi dan Syarikat Kerajaan

1. Nilai pelaburan terkumpul Syarikat Berkaitan Kerajaan **(RM50 b)**
2. Pelaburan dalam syarikat-syarikat pemula tempatan oleh GLIC antaranya Khazanah dan KWSP **(RM1.5 b)**
3. Pelaburan oleh GLC dalam projek sekuriti makanan **(RM1.3 b)**
4. Potongan cukai sehingga RM1.5 j ke atas perbelanjaan penyenaiaan di pasaran ACE atau LEAP dilanjutkan sehingga tahun taksiran 2025
5. Memperluas potongan cukai meliputi kos penyenaiaan syarikat berasaskan teknologi di Pasaran Utama Bursa Malaysia
6. Meningkatkan ruang modal serta menarik minat bakat tempatan dalam sektor berinovasi tinggi
  - Dana Padanan Malaysia *Coinvestment Fund* (MyCIF) oleh SC **(RM40 j)**
  - Memudahkan lebih banyak pasaran kedua bagi instrumen pasaran swasta
  - Membenarkan penerbitan saham dwikelas dan garis panduan akan dikeluarkan oleh pihak SC
  - Dana modal teroka tersedia melalui MAVCAP, Kumpulan Modal Perdana dan Ekuinas **(RM136 j)**
  - *Cradle Fund* **(RM50 j)**
7. Tanggungjawab Sosial Korporat oleh GLC dan GLIC
  - Bantuan kepada golongan rakyat termiskin **(RM250 j)**
  - *Kuala Lumpur Green Belt and Heritage* - menerajui usaha pembangunan bangunan bersejarah lain seperti Bangunan Sultan Abdul Samad dan Carcosa Sri Negara
  - Penubuhan Tabung Warisan Negara oleh Khazanah Nasional Berhad **(RM700 j)**
  - Projek pengindahan lokasi tumpuan serta mengangkat potensi aset bersejarah dan kebudayaan oleh *ThinkCity* serta projek meningkatkan daya huni perumahan awam di Kuala Lumpur **(RM30 j)**
  - Program pemeliharaan tapak warisan dunia yang diiktiraf oleh UNESCO di Melaka dan Pulau Pinang **(RM50 j)**

KEADILAN SOSIAL untuk menyederhana kesenjangan

Ikhtiar 9: Menoktahkan Miskin Tegar

1. Bantuan Tunai & Inisiatif Pendapatan Rakyat
  - Melaksanakan Inisiatif Pendapatan Rakyat (IPR) **(RM750 j)**
  - Bantuan bulanan sedia untuk golongan rakyat termiskin di bawah Jabatan Kebajikan Masyarakat **(RM400 j)**
  - Program pemutihan disegerakan untuk senarai penerima bantuan bulanan Kerajaan dengan menggabungkan usaha dan pangkalan data e-Kasih ICU dan JKM
2. Peranan Kerajaan Negeri
  - Kerajaan Sabah dan Sarawak meneruskan program pembasmian kemiskinan dengan menggunakan sebahagian bayaran hasil petroleum
  - Wang Ehsan Kelantan dan Terengganu akan diperuntukan sebahagian untuk membantu golongan miskin
3. UNDP **(RM10 j)** dan Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia (*All Party Parliamentary Group Malaysia* - APPGM) **(RM20 j)** termasuk program kebun komuniti
4. Projek pembaikan luar bandar dan program-program membasmi kemiskinan **(RM3.9 b)**

Ikhtiar 10: Meminimum Beban Sara Hidup

1. Kerajaan memperuntukkan sehingga RM64 b dalam bentuk subsidi, bantuan serta insentif
2. Konsep Payung Rahmah
  - Kempen Menu Rahmah dengan jualan set makan tengah hari dan makan malam pada harga RM5

- Jualan Rahmah yang menawarkan barangan asas dengan harga sehingga 30% lebih murah berbanding pasaran melibatkan 222 kawasan Parlimen **(RM100 j)**
  - Program *Community Drumming* ditingkatkan peruntukan RM25 j kepada **RM225 j**
    - Menampung kos pengangkutan dan pendedaran barang perlu seperti beras, minyak masak, gas LPG, petrol dan diesel
    - Diperluas kepada 25 kawasan baharu antaranya Paloh dan Passin, Sarawak; Pasir Raja, Terengganu dan Kuala Krai, Kelantan
  - Program Skim Penstabilan Minyak Masak (COSS) dan menaik taraf system eCOSS **(RM502 j)**
  - Program Penyeragaman Harga di Sabah, Sarawak dan Labuan **(RM40 j)**
  - Kredit e-Tunai Belia Rahmah RM200 kepada 2 juta belia 18 hingga 20 tahun **(RM400 j)**
3. Sumbangan Tunai Rahmah (STR) memanfaatkan hampir 9 juta penerima dengan peruntukan hampir **RM8 b**
- Penambahbaikan
    - Kategori baharu melibatkan bilangan anak melebihi 5 orang
    - Bantuan khas kepada warga emas bujang (RM600) dan bujang (RM350)
    - Bantuan Bakul Rahmah mengandungi barangan asas seperti beras, gula, minyak masak, tepung, susu pekat, mihun dan telur **atau** baucar bernilai RM100 setiap bulan bagi tempoh 6 bulan kepada setiap Ketua Isi Rumah miskin tegar
  - Keluarga dalam kumpulan miskin tegar layak terima sumbangan sehingga maksimum RM3,100

Kadar Asas Isi Rumah	Bil. Penerima	Bilangan Anak			
		0	1-2	3-4	≥5
<RM2,500	3.3 j	RM1,000	RM1,500	RM2,000	RM2,500
RM2,501 – RM5,000	0.9 j	RM500	RM750	RM1,000	RM1,250
Bantuan Khas					
Warga Emas Bujang	1.1 j	RM600			
Bujang (<60 tahun)	3.4 j	RM350			
Kadar Tambahan					
Miskin Tegar	0.4 j	RM600			

4. Bantuan untuk Pesawah & Pekebun Kecil Getah
  - Subsidi dan insentif harga padi, baja padi, dan padi huma **(RM1.6 b)**
  - Bantuan pesawah padi sebanyak RM200 sebulan bagi tempoh 3 bulan **(RM228 j)**
    - Memanfaatkan 240 ribu pesawah padi
  - BERNAS
    - Sumbangan **RM60 j** bagi membantu para pesawah miskin
    - Perkongsian **30%** keuntungan bersih daripada import beras dengan pesawah padi
  - Insentif Pengeluaran Getah (IPG) - Harga lantai dinaikkan daripada RM2.50 kepada RM2.70 sekilogram **(RM350 j)**
  - Program Pembangunan Kawasan Bertanam Getah Pekebun Kecil **(RM315.5j)**
    - Tanaman semula pokok getah
    - Memanfaatkan 380 ribu pekebun kecil
  - Bantuan Musim Tengkujuh **(RM256 j)**
    - Kadar dinaikkan daripada RM600 kepada RM800 bagi tempoh 4 bulan (November, Disember, Januari dan Februari)
    - Memanfaatkan 320 ribu pekebun kecil
  - Menggunakan *Cuplump Modified Bitumin (CMB)* bagi penyelenggaraan jalan **(RM50 j)**
  - Program peningkatan produktiviti nelayan dan projek kemudahan nelayan **(RM18.3 j)**
  - Meneruskan Projek Transformasi Perusahaan Getah (TARGET) **(RM15 j)**
  - Peruntukan kepada FELDA, FELCRA dan RISDA **(RM2.6 b)**
5. Pendapatan Boleh Guna M40
  - Semakan semula kadar cukai pendapatan individu **(RM900 j)**
  - Pengurangan kadar cukai pendapatan ke atas 3 banjaran pendapatan bercukai
  - Manfaatkan kira-kira 2.4 juta pembayar cukai dengan lebih pendapatan boleh guna sehingga RM1,300 setahun
  - Kadar cukai dinaikkan antara 0.5% sehingga 2% melibatkan setiap banjaran pendapatan lebih RM100,000 hingga RM1 j. Namun, di bawah penstrukturan semula kadar cukai ini, hanya mereka yang berpendapatan lebih RM230,000 akan membayar lebih cukai, yang melibatkan kurang daripada 150 ribu pembayar cukai

Pendapatan Bercukai	Kadar Cukai
RM35,001 – RM50,000	8% kepada 6%
RM50,001 – RM70,000	13% kepada 11%
RM70,001 – RM100,000	21% kepada 19%
RM100,001 – RM250,000	24% kepada 25%
RM250,001 – RM400,000	24.5% kepada 25%
RM400,001 – RM600,000	25% kepada 26%
RM600,001 – RM1,000,000	26% kepada 28%

6. Keterjaminan Makanan

- Skim Pembiayaan Agrofood (AF) BNM dengan had pinjaman sehingga RM5 j pada kadar 3.75% termasuk fi jaminan sehingga tempoh 8 tahun **(RM1 b)**
- Tabung Pusingan Koperasi bagi pembekalan barangan keperluan asas, pemerksaan rantaian bekalan koperasi, program pembangunan perniagaan oleh Suruhanjaya Koperasi Malaysia **(RM100 j)**
- Elaun Modal Dipercepatkan dan pengecualian cukai pendapatan bersamaan 100% perbelanjaan modal yang layak bagi kelengkapan automasi
  - Skop automasi meliputi adaptasi elemen industri 4.0
  - Terpakai kepada sektor perkilangan, perkhidmatan dan pertanian
  - Had perbelanjaan modal diselaras dan ditingkatkan sehingga RM10j
- Pengurusan teknologi tepat dan kelestarian pertanian **(RM9.4 j)**
- Pembangunan tanaman dan ternakan oleh Jabatan Pertanian Negeri Perak (IADA) **(RM17.3 j)**
- Projek pemacu pertanian: skim geran penyelidikan produk herba bernilai tinggi **(RM21.4 j)**
- Tanam baru getah berkelompok (Sabah) – Fasa 2 **(RM50 j)**
- Program Pembangunan Semula Hasil Baharu **(RM40 j)**
  - Penjana pendapatan baharu menerusi tanaman jangka pendek dan penternakan
  - Manfaatkan 4 ribu pekebun kecil
- Tanaman Kelapa Sawit
  - Program Pensijilan Minyak Sawit Mampan Malaysia (MSPO) bagi pekebun kecil persendirian **(RM40 j)**
  - Insentif bagi Pengiktirafan MSPO **(RM30 j)**
  - Mempregiat usaha mempromosi dan Antiminyak Sawit di peringkat global **(RM10 j)**

- Pelaksanaan levi pekerja asing pelbagai peringkat atau multi-tiered levy disasarkan dan hasil levi tambahan disalurkan kepada majikan bagi inisiatif automasi
  - Insentif Pengeluaran Lateks serta pembangunan model perniagaan bekalan lateks yang lebih cekap **(RM23.4 j)**
  - Program Pembangunan koko **(RM22.6 j)**
  - Pertanian bijirin jagung domestik melibatkan 70 ekar tanah LTAT
7. Galakan cukai
    - Skop galakan cukai bagi projek pengeluaran bahan makanan diperluas bagi projek pertanian berasaskan *Controlled Environment Agriculture* dan tempoh permohonan galakan dilanjutkan
    - Pengecualian cukai pendapatan 100% ke atas pendapatan berkanun bagi syarikat berstatus BioNexus dan tempoh permohonan galakan dilanjutkan
  8. Elaun Modal Dipercepat dan pengecualian cukai pendapatan bagi penternak ayam yang mengadaptasi sistem reban tertutup mulai tahun taksiran 2023 hingga tahun taksiran 2025
  9. Program menyuburkan tanah terbiar milik FELDA, FELCRA dan RISDA serta agensi di bawah Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan (MAFS) dengan keluasan 800 ekar untuk projek tanaman makanan
  10. Melaksanakan projek agromakanan dengan kerjasama bersama beberapa Kerajaan negeri **(RM30 j)**
  11. Menaik taraf pengairan dan saliran **(RM126.8 j)**
  12. Dana Pelaburan dan Pembiayaan oleh Agrobank
    - Dana Pembiayaan Agromakanan – Kemudahan pembiayaan modal kerja kepada PKS pertanian **(RM550 j)**
    - Program Modenisasi Rantaian Nilai Agromakanan **(RM60 j)**
  13. Dana Impak oleh Khazanah – Peningkatan pendapatan dan produktiviti pekebun kecil **(RM200 j)**
  14. Pemodenan dan Pemeriksaan Industri Nanas **(RM29 j)**
  15. Insentif kepada petani bagi pengurusan perosak tanaman bersepadu (IPM) dan pensijilan GAP – *pesticide free* yang tidak menggunakan racun kimia **(RM5j)**
  16. Merintis projek pertanian mampan menggunakan baja organik oleh MAFS **(RM5 j)**

Ikhtiar 11: Menjamin Keharmonian dan Perpaduan

1. Pembangunan Sabah dan Sarawak
  - Meraih manfaat besar daripada peruntukan pembangunan - Sabah **(RM6.5 b)** dan Sarawak **(RM5.6 b)**
  - Menyegerakan pelaksanaan lebuh raya Pan Borneo Sabah dan Sarawak-Sabah Link Road **(RM20 b)**
  - Membangunkan bandar-bandar yang bersempadan dengan Kalimantan, Indonesia **(RM1 b)**
  - Melaksanakan projek-projek melibatkan prasarana awam yang melibatkan projek jalan dan lampu jalan serta bekalan air dan elektrik **(RM2.6 b)**
  - Memperbanyak kemudahan klinik, bank dan mahkamah bergerak **(RM30 j)**
  - Mempercepat pelaksanaan projek dengan menyerahkan kuasa melulus bagi perolehan projek Persekutuan kepada Jabatan Teknik di Sabah dan Sarawak sehingga RM50 j
2. Keselamatan Dalam Negeri & Pertahanan - Kementerian Dalam Negeri (KDN) **(RM18.5 b)** dan KEMENTERAH **(RM17.7 b)**
  - Bagi meningkatkan tahap pertahanan dan kawalan maritim negara, Kerajaan bersetuju meluluskan perolehan 3 kapal *Littoral Mission Ship* (LMS) dengan kos RM2.4 b
  - Penyelenggaraan dan pembelian aset ATM **(RM4.1 b)**
  - Pembangunan Kawalan Sempadan Sabah, Sarawak & Semenanjung **(RM1.1 b)**
  - Menambah 36 pos kawalan sempadan polis PGA, 3 pos Imigresen dan 3 pos ESSCOM
  - Perolehan lebih 2,100 unit *Body Worn Camera* untuk PDRM
  - Pembinaan Ibu Pejabat Kontinjen Perak dan kuarters polis baharu **(RM450 j)**
  - Penyelenggara Rumah Keluarga Angkatan Tentera (RKAT) **(RM317 j)**
  - Membina lebih 7 ribu unit rumah mampu milik di bawah Program Satu Anggota Satu Rumah (SASaR) di Kuala Lumpur
  - Membaik pulih kuarters kediaman dan institusi di bawah PDRM **(RM232 j)**
  - Pemerksaan Komuniti Tempatan bagi kawalan sempadan **(RM20 j)**
  - Bantuan Pakaian Seragam Pasukan Beruniform **(RM7.9 j)**
  - Program Kerjaya Kedua Veteran ATM menerusi kerjasama LTAT melibatkan jaminan untuk 5 ribu veteran ATM yang berpencen tahun ini untuk dipadankan kepada pekerjaan atau diberi latihan kemahiran untuk menjana pendapatan

- Jabatan Hal Ehwal Veteran bersama-sama agensi Kerajaan lain akan menawarkan 5 bidang kursus antaranya pengendalian dron, keselamatan siber dan penyenggaraan pesawat selama 3 bulan
  - Menaik taraf fasiliti penjara **(RM18.5 j)**
  - Pemerkasaan Program Menyemai Kasih Rakyat (MEKAR) **(RM5 j)**
3. Syiar Islam
- Peruntukan pengurusan dan pembangunan hal ehwal Islam **(RM1.5b)**
  - Menyelenggara sekolah agama rakyat, sekolah tahfiz dan institusi pondok berdaftar **(RM150 j)**
  - Elaun bagi 35 ribu guru KAFA dinaikkan sebanyak RM100 kepada RM1,100 **(RM40 j)**
  - Sumbangan khas RM600 kepada imam, bilal, tok siak, noja, marbut, guru KAFA dan guru takmir **(RM40 j)**
4. Sukan dan Budaya

Sukan

- Geran Padanan bagi mendorong penajaan sektor swasta untuk program sukan, khususnya sukan berteraskan perpaduan, penganjuran pertandingan di peringkat kebangsaan dan program realiti sukan **(RM50 j)**
- Dana untuk menambah baik program latihan dan fasiliti sukan **(RM324 j)**
  - Pembangunan ekosistem sukan yang menyeluruh daripada pencarian bakat sehingga ke acara podium
  - Penyelenggaraan dan menaik taraf kemudahan sukan di seluruh negara
- Menyokong acara-acara sukan untuk semua seperti Agenda Nasional Malaysia Sihat, Hari Sukan Negara dan Jelajah Fit Malaysia **(RM25 j)**
- Penganjuran aktiviti riadah dan gaya hidup sihat Fit@Komuniti Projek Perumahan Rakyat melibatkan pelbagai lapisan umur **(RM1.5 j)**
- Dana kepada Yayasan Kebajikan Atlet Kebangsaan (YAKEB) bermula tahun 2023 **(RM5 j)**
- Potongan cukai sehingga 10% daripada pendapatan agregat kepada individu atau syarikat yang menyumbang kepada organisasi bukan berasaskan keuntungan yang melaksanakan program sukan di peringkat akar umbi

Seni Budaya, Karya Kreatif dan Bahasa

- Potongan cukai kepada penyumbang kepada Tabung Komuniti Filem dan Pembangunan Filem Tempatan di bawah FINAS
- Pengecualian duti import dan cukai jualan ke atas peralatan studio dan produksi penggambaran

- Program terjemahan karya agung dan penerbitan bermutu tinggi oleh Dewan Bahasa dan Pustaka **(RM20 j)**
  - Cetakan 1 juta naskah Al-Quran oleh Yayasan Restu **(RM10 j)**
5. Perpaduan
- Pelbagai program perpaduan **(RM10 j)**
  - Ini Warisan Kita **(RM10 j)**
  - Nusa Citra @ Muzium **(RM5 j)**
  - Dana bagi menyemarak kegiatan kebudayaan dan kesenian di peringkat komuniti **(RM25 j)**
  - Program Gotong-royong di sekolah seluruh negara **(RM20 j)**
6. Komuniti dan Keagamaan
- Elaun bulanan kepada imam, guru KAFA dan guru Takmir **(RM724.2 j)**
  - Bayaran khas RM600 secara *one-off* kepada 70 ribu guru KAFA, guru takmir, imam, bilal, siak, noja dan marbut **(RM40 j)**
  - Elaun kepada Ketua Kampung Baru **(RM12.8 j)**
  - Geran Rukun Tetangga **(RM50 j)**
  - Penyelenggaraan dan baik pulih rumah ibadat bukan Islam di seluruh negara **(RM50 j)**

Ikhtiar 12: Menyediakan Keperluan Asas Berkualiti

1. Pemberian kepada Kerajaan Negeri Berdasarkan Tahap Pembangunan Ekonomi, Infrastruktur dan Kesejahteraan Hidup (TAHAP) dinaikkan peruntukan sebanyak RM70 j (RM400 j)
2. Sektor Pengangkutan
  - Insentif Pas Bulanan Tanpa Had (My50) untuk manfaat hampir 180 ribu pengguna **(RM115 j)**
  - Memperkenalkan Pas Perjalanan Tanpa Had MYBAS50 untuk manfaat warga Johor Bharu yang menggunakan perkhidmatan bas di bawah Program Transformasi Perkhidmatan Bas Berhenti-henti (SBST)
  - Memperluas pelaksanaan Program SBST termasuk bandar Melaka, Kuching, Kota Kinabalu dan Kuala Terengganu (Fasa 2) **(RM150 j)**
  - Menyediakan kemudahan wheelchair ramp di 7 lapangan terbang Sabah dan Sarawak dibina untuk manfaat 2,300 individu berkerusi roda yang menggunakan MASWings **(RM0.75 j)**
  - Mengkaji semula perincian dan kos Projek Mass Rapid Transit 3 (MRT3)
  - Mensubsidi pengangkutan udara untuk manfaat rakyat pedalaman Sabah dan Sarawak **(RM209 j)**
  - Subsidi kos operasi perkhidmatan tren kurang ekonomik di wilayah timur **(RM33 j)**

- Feri baharu di antara Pekan Pengkalan Kubor dengan Pekan Takbai, Narathiwat, Thailand **(RM9 j)**
  - Program Dana Bantuan dan Transformasi Perkhidmatan Bas Henti-Henti **(RM230 j)**
  - Bayaran kepada golongan B40 untuk ujian mendapatkan lesen pemandu motosikal kelas B2, bayaran lesen teksi, bas dan e-hailing secara percuma **(RM4.7 j)**
  - Peluasan dan kajian semula pengecualian duti eksais dan cukai jualan ke atas penjualan/pindah milik/kegunaan persendirian/ pelupusan teksi dan kereta sewa milikan individu
3. Sektor Pendidikan – Peruntukan Kementerian Pendidikan **(2023: RM55.2b; 2022: RM52.6 b)**
- Ruang pembelajaran sekolah yang kondusif dan selamat (RM2.3 b)
    - Kerja penyelenggaraan dan pembaikan sekolah **(RM0.9 b)**
    - Menaik taraf infrastruktur di 380 buah sekolah daif khususnya di Sabah dan Sarawak **(RM920 j)**
    - Kerja-kerja menyelenggara kemudahan semua jenis sekolah seperti pembaikan tandas, pendawaian dan saliran sekolah
    - Mengganti perabot dan peralatan asrama dan kelas yang telah uzur
  - Pembinaan 7 sekolah baharu **(RM560 j)**
    - SMK Nabalau di Sabah
    - SMK Dudong di Sarawak
    - SK Paya Dusun di Terengganu
    - SK Cyberjaya 2 di Selangor
    - SMK Denai Alam di Selangor
    - SMK Johan Setia di Selangor
    - SK Setia Alam 2 di Selangor
  - Menaikkan kadar Rancangan Makanan Tambahan (RMT) daripada RM2.50 kepada RM3.50 (Semenanjung) dan RM3.00 kepada RM4.00 (Sabah dan Sarawak) yang memanfaatkan lebih 700 ribu murid, yang melibatkan peruntukan ditambah daripada RM625 j kepada **RM777 j**
  - Menaikkan kadar Bantuan Makan Prasekolah (BMP) Kementerian Pendidikan daripada RM2.00 kepada RM3.00 (Semenanjung) dan RM2.25 kepada RM3.25 (Sabah dan Sarawak) **(RM108 j)**
  - Membekalkan 50 ribu komputer riba kepada sekolah dan institusi pendidikan KPM **(RM38 j)**
  - Pengenaan duti setem RM10 diperluas untuk meliputi perjanjian pinjaman/ biasiswa pendidikan bagi semua peringkat di institusi pendidikan dan latihan yang disempurnakan mulai 1 Jun 2023
  - Lanjutan pelepasan cukai sehingga RM3,000 bagi menghantar anak ke TASKA atau TADIKTA sehingga tahun taksiran 2024

4. Sektor Pendidikan Tinggi - Peruntukan Kementerian Pendidikan Tinggi (**2023: RM15.3 b; 2022: RM14.5 b**)
- Membaik pulih infrastruktur dan menggantikan peralatan usang yang tidak lagi ekonomik di IPTA (**RM436 j**)
  - Dana untuk meningkatkan kesalinghubungan internet di institusi pendidikan tinggi di bawah program Malaysian Research & Education Network (MYREN) (**RM35 j**)
  - Menggiat aktiviti R&D di bawah Kementerian Pendidikan Tinggi dan Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi (MOSTI) (**RM428 j**)
    - Peruntukan tambahan kepada KPT bagi menjalankan R&D berbentuk translasional yang lebih memberi manfaat kepada penyelesaian isu komuniti dan industri (**RM50 j**)
    - Geran R&D khusus berkenaan penghasilan vaksin negara kepada MOSTI (**RM15 j**)
  - Kemudahan pendidikan buat anak-anak Bumiputera (**RM6.6 b**)
    - Melalui Majlis Amanah Rakyat, Yayasan Peneraju dan Universiti Teknologi MARA
    - Akses kepada pinjaman pendidikan dan peluang mengikuti bidang profesional
  - Naik taraf dan selenggara kemudahan universiti awam (**RM300 j**)
  - Peluang perantisan di negara pemegang biasiswa menuntut melalui kerjasama bersama syarikat multinasional dan keberanan untuk menyempurnakan bon perkhidmatan dengan syarikat tersebut
  - Penyeragaman kadar duti setem bagi perjanjian pinjaman pendidikan
    - RM10 bagi perjanjian pinjaman pendidikan di peringkat sijil atau profesional seperti yang dikenakan kepada pelajar diploma ke atas
  - PTPTN
    - Diskaun sehingga 20% bagi bayaran balik pinjaman PTPTN selama 3 bulan bermula 1 Mac 2023
    - Penangguhan bayaran balik kepada peminjam berpendapatan bulanan RM1,800 ke bawah untuk tempoh 6 bulan. Permohonan penangguhan ini boleh dibuat mulai 1 Mac 2023.
  - Agenda memperkasa TVET melalui 7 Kementerian utama (**RM6.7 b**)
  - Perbadanan Tabung Pembangunan Kemahiran (**RM180 j**)
5. Sektor Kesihatan - Peruntukan Kementerian Kesihatan (**2023: RM36.3 b; 2022: RM32.4 b**)
- Perolehan ubat-ubatan, reagen, vaksin dan bahan guna habis (**RM4.9b**)
  - Lantikan baharu secara tetap dan kontrak lebih 1,500 pegawai perubatan, pegawai pergigian dan pegawai farmasi (**RM3 b**)
  - Perolehan genset kepada 10 hospital (**RM10 j**)
  - Tatacara perolehan prasarana rakyat

- Penggantian peralatan perubatan usang **(RM100 j)**
- Perolehan dan penyelenggaraan peralatan perubatan di semua klinik Kerajaan di bawah Medical Equipment Enhancement Tenure (MEET) – QMSSB **(RM160 j)**
- Klinik Kesihatan Bergerak
  - *Mobile health clinic* atau klinik kesihatan bergerak dengan perluasan kepada saringan penyakit kanser - Hospital Pengajar **(RM10 j)**
  - Pergigian **(RM10.6 j)**
- Skim Perubatan Madani & Kad Kesihatan untuk Kumpulan B40 **(RM120 j)**
- Skim Peduli Kesihatan untuk Kumpulan B40 (PEKA B40) dengan turut merangkumi saringan penyakit kencing manis **(RM80 j)**
- Penyakit jarang jumpa
  - Peruntukan kos rawatan penyakit jarang jumpa **(RM25 j)**
  - Penubuhan Akaun Amanah bagi Rawatan Penyakit Jarang Jumpa
    - Potongan cukai bersamaan dengan jumlah sumbangan sebenar kepada tabung
- Ujian Saringan Mamogram dan Kanser Serviks (RM11.5 j)
- Projek rintis saringan kanser serviks dengan kaedah baharu (PCR) di bawah Yayasan ROSE dengan kerjasama Universiti Malaya dan Universiti Malaysia Sarawak
- Pembinaan blok wanita dan kanak-kanak dengan kapasiti 476 katil bagi mengurangkan kesesakan di Hospital Melaka **(RM700 j)**
- Projek naik taraf 26 buah hospital termasuk pembesaran
  - Hospital Kuala Kangsar, Perak,
  - Hospital Jelebu, Negeri Sembilan
  - Hospital Pontian, Johor
- Had pelepasan cukai ke atas perbelanjaan rawatan perubatan dinaikkan daripada RM8,000 kepada RM10,000 mulai tahun taksiran 2023
  - Skop pelepasan turut meliputi kos rawatan pemulihan bagi anak kurang upaya pembelajaran seperti Austime, Down Syndrome dan Specific Learning Disabilities terhad kepada RM4,000
- Perolehan 10 unit mesin cetak 3D bagi penghasilan dentur bagi memendekkan waktu lawatan pesakit ke klinik pergigian Kerajaan daripada 5 kepada hanya 2 kali **(RM10 j)**
- Pelaksanaan kajian diagnostik dan ujian klinikal kanser serviks dan usus melalui penggunaan artesunate kepada Universiti Malaya ke arah penghasilan ubatan dan rawatan yang mampu milik buat semua **(RM5 j)**
- Penubuhan Pusat Kecemerlangan Kesihatan Mental Kebangsaan (NCEMH) **(RM34.5 j)**

- Program peningkatan kesejahteraan kesihatan mental MyMYNDA
- Pengecualian duti import dan cukai jualan ke atas terapi penggantian nikotin
- Hospital kebajikan berdaftar sebagai Syarikat Berhad Menurut Jaminan akan diberi pengecualian cukai pendapatan bersamaan dengan amaun perbelanjaan kebajikan
- Potongan cukai sehingga 10% daripada pendapatan agregat kepada penderita hospital kebajikan

6. Sektor Perumahan

- Penyelenggaran Perumahan Rakyat
  - Penyelenggaraan Perumahan Awam Kos Rendah WPKL **(RM200 j)**
  - Tabung Penyelenggaraan Tabung Penyelenggaraan Perumahan Malaysia (TPPM) **(RM44.4 j)**
  - Penyelenggaraan Perumahan Awam Kos Rendah Negeri (PPP)**(RM46 j)**
  - Naik taraf dan penyelenggaraan Kampung Baru Cina **(RM25j)**
  - Penyelenggaraan Lif PPR **(RM50 j)**
    - Had sebut harga perolehan kerja penyelenggaraan dan pembaikan lif ditingkatkan kepada RM1.2 j berbanding RM500,000
  - Internet percuma di 56 PPR terpilih
- Pengecualian duti setem bagi pemilikan rumah pertama
  - Pengecualian sepenuhnya duti setem bagi rumah bernilai RM500,000 ke bawah hingga akhir tahun 2025
  - Pengecualian bayaran duti setem akan dinaikkan daripada 50%kepada 75% untuk rumah bernilai RM500,001 ke RM1 j sehingga 31 Disember 2023
- Program Perumahan Rakyat dan Program Perumahan Rakyat Disewa **(RM389.5 j)**
- Program Rumah Mesra Rakyat di bawah Syarikat Perumahan Negara Berhad **(RM358 j)**
- Projek Perumahan Awam Malaysia **(RM463 j)**
  - Pembinaan 23 ribu unit rumah
- Baik pulih rumah di luar bandar **(RM460.2 j)**
  - Kenaikan kadar siling bantuan bina baharu rumah sebanyak RM56,000 kepada RM66,000 seunit (Semenanjung) dan RM68,000 kepada RM79,000 seunit (Sabah, Sarawak dan Labuan)

- Kenaikan kadar siling bantuan pulih rumah sebanyak RM13,000 kepada RM15,000 (Semenanjung) dan RM15,000 kepada RM17,000 (Sabah, Sarawak dan Labuan)
- Projek kolaborasi dengan pertubuhan sivil/NGO secara geran padanan **(RM100 j)**
  - Projek Air Luar Bandar **(RM15 j)**
  - Projek Elektrik Luar Bandar **(RM15 j)**
  - Projek Pemeriksaan Kesihatan dan Nutrisi **(RM10 j)**
  - Projek Pendidikan **(RM15 j)**
  - Projek Penjanaan Pendapatan **(RM30 j)**
  - Projek Penjagaan Flora dan Fauna **(RM5 j)**
  - Program Pembangunan Perusahaan Sosial **(RM10 j)**
- Pengecualian duti setem ke atas surat cara pindah milik harta tanah secara kasih sayang terhad kepada RM1 j pertama nilai harta tanah dan remisi 50% ke atas duti setem yang dikenakan ke atas baki selebihnya nilai harta tanah bagi surat cara pindah milik yang disempurnakan mulai 1 April 2023
- Syarikat Jaminan Kredit Perumahan (SJKP) – Nilai jaminan ditingkatkan sehingga RM5 b dengan penambahbaikan berikut:

Terma Jaminan	
Had jaminan	• Sehingga RM500,000
Fi Jaminan Berperingkat	• 0.25% setahun sehingga RM300,000 dan • 0.5% setahun untuk melebihi RM300,000 sehingga RM500,000

7. Perlindungan Sosial
  - Kerajaan akan mewajibkan semua pekerja sendiri untuk mencarum di bawah Skim Keselamatan Sosial Pekerjaan Sendiri (SKSPS) secara berperingkat dan turut terpakai kepada penyedia-penyedia platform yang mempunyai Lesen Pengendali (Operating Licenses) di bawah MOT dan KKD
  - PERKESO
    - 80% daripada nilai caruman PERKESO bagi mengurangkan bebanan dan menggalakkan pekerja sendiri membuat caruman ditanggung oleh Kerajaan **(RM100 j)**
      - Memanfaatkan lebih 500 ribu pekerja
    - Pemberian geran bersamaan 80% daripada nilai gaji bulanan bagi menggalakkan wanita kembali bekerja **(RM292 j)**
    - Program Saringan Kesihatan PERKESO secara geran padanan **(RM70 j)**
    - Program Pekerjaan Perantisan TVET & Lulusan Sekolah **(RM50 j)**

- Program bina Kerjaya Pekerja Informal gig **(RM60 j)**
- Pusat Satelit MYFutureJobs dan Karnival Kerjaya di UTC seluruh negara **(RM10 j)**
- Pewujudan perlindungan tambahan menerusi program LINDUNG+
  - kerjasama bersama insurans swasta
  - pembangunan Inisiatif LINDUNG+ yang menyediakan pelan perlindungan keselamatan sosial tambahan di luar skop perlindungan di bawah PERKESO seperti perlindungan pendapatan di atas RM5,000, rawatan perubatan serta perlindungan bagi kes penyakit kronik yang tidak dianggap ilat.
- KWSP
  - Kajian semula pelepasan cukai bagi caruman mandotari/sukarela kepada skim yang diluluskan/ KWSP dan premium insurans nyawa atau takaful hayat atau caruman sukarela tambahan kepada KWSP
  - Menaikkan had caruman sukarela KWSP daripada RM60,000 kepada RM100,000 setahun
  - Lanjutan i-Saraan sehingga tahun 2023 **(RM30 j)**
    - Kerajaan menyumbang 15% ke atas caruman sukarela
    - Terhad kepada maksimum RM300 setahun
    - Manfaatkan lebih 100 ribu pencarum
  - Meluaskan skop pelepasan cukai bagi premium insurans nyawa atau caruman takaful hayat untuk meliputi caruman sukarela kepada KWSP sehingga RM3,000
  - Inisiatif penambahan caruman ke dalam Akaun 1 KWSP **(RM1b)**
    - Kerajaan akan menambah caruman sebanyak RM500 kepada ahli yang berumur antara 40 hingga 54 tahun dengan simpanan KWSP kurang daripada RM10,000
    - Memberi manfaat kepada hampir 2 juta ahli KWSP
- 8. Meningkatkan had pelaburan individu ASB dan ASB2 daripada RM200,000 kepada RM300,000
- 9. Meningkatkan saiz dana Amanah Saham Malaysia (ASM) kepada sebanyak RM5 b
- 10. Pemerkasaan Program Menyemai Kasih Rakyat (MEKAR) **(RM5 j)**
- 11. Penjawat awam
  - Meneruskan cadangan menaikkan kebenaran penebusan awal GCR sehingga 50% iaitu maksimum 90 hari
  - Bantuan Khas Kewangan Aidilfitri sebanyak RM700 kepada semua penjawat awam Gred 56 dan ke bawah termasuk lantikan kontrak
  - Bantuan Khas Kewangan Aidilfitri sebanyak RM350 kepada pesara Kerajaan

- Subsidi yuran taska RM180 sebulan dan had kelayakan dinaikkan daripada RM5,000 kepada RM7,000

12. Komuniti Tumpuan

- Wanita dan Kanak-Kanak
  - *Gender Focal Team* ditubuhkan di setiap Kementerian dan Agensi untuk memastikan penyediaan bajet dibuat berasaskan keperluan gender
  - Kepimpinan wanita - Program latihan khas oleh SC dalam meningkatkan kemahiran, mengenal pasti dan menambah bilangan wanita yang layak untuk dilantik sebagai Ahli Lembaga Pengarah
  - Pusat Sokongan Sosial Setempat (PSSS) **(RM8.3 j)**
  - Pemerkasaan Wanita: Pelaksanaan Akta Antigangguan Seksual Melalui Penubuhan Tribunal dan Program Advokasi **(RM10 j)**
  - Latihan dan Pensijilan Profesion Penjagaan Ibu Selepas Bersalin *MamaCare* **(RM5 j)**
  - Program *2 Year Exit Policy* yang akan memanfaatkan 300 usahawan wanita **(RM1j)**
  - Dana Pembiayaan Perniagaan Wanita **(RM235 j)**

Agensi	Program/ Skim	Saiz Dana (RM juta)	Terma Pembiayaan
BSN	Mikro Kasih: MikroNita	100	Kadar pinjaman: 4% Saiz: Sehingga RM50,000 Tempoh: Sehingga 5.5 tahun (termasuk moratorium bagi 6 bulan pertama)
TEKUN	Tekunita	20	Kadar pinjaman: 4% Saiz: Sehingga RM100,000 Tempoh: Sehingga 10 tahun
MARA	DanaNITA	15	Kadar pinjaman: 3.5% Saiz: Sehingga RM150,000 Tempoh: Sehingga 10 tahun
Bank Rakyat	BR Plus: i-Biz Lady	100	Kadar pinjaman: BFR + 0% Saiz: Sehingga RM1 j Tempoh: Sehingga 7 tahun

- Program Diversion: Pemulihan Dalam Komuniti bagi pesalah kanak-kanak **(RM1 j)**

- Menubuhkan Jabatan Pembangunan Kanak-kanak di bawah JKM untuk memberikan perkhidmatan sokongan lebih komprehensif kepada kanak-kanak
- Wang Saku Institusi Kanak-Kanak **(RM1.8 j)**
- Geran Operasi Rumah Tunas Harapan (RTH) **(RM1.6 j)**
- Geran Operasi Jawatankuasa Kebajikan Kanak-kanak (PKKK) **(RM0.6 j)**
- Geran Operasi Pasukan Perlindungan Kanak-Kanak (PPKK) **(RM0.7 j)**
- Geran Operasi Pusat Aktiviti Kanak-kanak (PAKK) **(RM1.8 j)**
- Subsidi taska komuniti **(RM0.5 j)**
- Subsidi bantuan yuran taska swasta **(RM3.2 j)**
- Subsidi yuran pengasuhan bagi isi rumah berpendapatan per kapita di bawah RM800 yang menghantar kanak-kanak ke TASKA Berdaftar **(RM3.6 j)**
- Kerajaan menggalakkan majikan menyediakan pusat jagaan kanakkanak di pejabat dengan memudah cara garis panduan penubuhan pusat jagaan kanak-kanak
- Lanjutan insentif elaun jagaan kanak-kanak serta kos menyedia pusat jagaan di pejabat diteruskan
- Memudah cara proses pendaftaran dan memulakan program pemutihan taska dan pusat jagaan kanak-kanak yang belum berdaftar di seluruh negara **(RM15 j)**
- Pembinaan 80 buah taska dan tabika KEMAS termasuk 13 projek baharu
- Pengecualian duti eksais ke atas susu formula bayi dan kanakkanak bagi memastikan harga berpatutan di pasaran
- Program *Community Feeding* khusus kepada kanak-kanak Orang Asli bagi mengatasi masalah kurang zat **(RM3 j)**
- Warga Emas
  - Bantuan Sosioekonomi Warga Emas dan Wang Saku Institusi Warga Emas **(RM900 j)**
  - Pelaksanaan Pusat Aktiviti Warga Emas (PAWE) dan Unit Penyayang Warga Emas (UPWE) **(RM8.7 j)**
  - Geran operasi institusi penjagaan warga emas, kanak-kanak dan OKU swasta yang dikendalikan oleh NGO **(RM21.2 j)**
- Orang Asli
  - Peruntukan Orang Asli **(RM305 j)**
  - Projek Tanam Semula Ladang Orang Asli **(RM15 j)**
    - Melibatkan 19 kawasan ladang getah dan kelapa sawit dan latihan kemahiran
    - Manfaatkan 2,100 Orang Asli antaranya Terengganu; Bera, Pahang; dan Gua Musang, Kelantan
  - Program Pembangunan Usahawan Orang Asli **(RM2 j)**

- Bantuan peralatan perniagaan dan bimbingan keusahawanan kepada 550 Orang Asli
- o Tajaan sekurang-kurangnya 10 orang anak Orang Asli oleh Yayasan di bawah Syarikat Pelaburan Berkaitan Kerajaan untuk belajar di luar negara
- OKU
  - o Bantuan OKU **(RM1 b)**
    - Elaun Pekerja Cacat **(RM542 j)**
    - Elaun OKU Tidak Berupaya Kerja **(RM346 j)**
    - Bantuan Penjagaan OKU/Pesakit Kronik Terlantar (BPKT) **(RM170 j)**
  - o Wang Saku Institusi Kurang Upaya **(RM0.63 j)**
  - o Kurang Upaya Pemulihan Dalam Komuniti **(RM109 j)**
  - o Skim 1 OKU 1 Perniagaan diperkasa melalui pengecualian bayaran fi pendaftaran dan pembaharuan lesen perniagaan SSM
  - o Tambang percuma bagi perkhidmatan tren bagi golongan OKU serta pelajar Tahun 1 hingga Tingkatan 6 **(RM4 j)**
  - o Insentif khas untuk penubuhan 50 buah Taska OKU baharu berbanding 13 taska OKU sedia ada **(RM5 j)**
  - o Bekalan peralatan mengajar dan menambah baik fasiliti di sekolah berkeperluan khas **(RM20 j)**
- Veteran
  - o Kerjasama Strategik LTAT, MAFS & KEMANTAH bagi Projek Rintis Pertanian Jagung Bijirin
  - o Program *Reskilling & Upskilling* Veteran ATM oleh Jabatan Hal Ehwal Veteran (JHEV) dengan kerjasama Jabatan Pembangunan Kemahiran (JPK) & Persatuan MYTVET Malaysia **(RM5 j)**
  - o Program Kerjaya Kedua Veteran ATM bersama LTAT dan syarikat berkaitan kerajaan
  - o Kelonggaran khas bayaran balik pinjaman perumahan veteran di bawah LPPSA
- Banduan
  - o Pemerksaan Program Pemulihan Dalam Komuniti - Peluasan inisiatif Agropenjara **(RM10 j)**
  - o Pemeriksaan Kesihatan Orang Kena Tahan (OKT) oleh Pengamal Perubatan Swasta **(RM10 j)**